

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนารูปแบบการป้องกันอุบัติเหตุทางถนนในพื้นที่ตำบลโคกกลาง อำเภอนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี

ทรงวุฒิ พันหล่อมใส*

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วม, ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนารูปแบบการป้องกันอุบัติเหตุทางถนนในพื้นที่ตำบลโคกกลาง อำเภอนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 373 คน โดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ และเจ้าหน้าที่รัฐ จำนวน 10 คน คัดเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการศึกษาพบว่า 1) การมีส่วนร่วมของประชาชน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.05$ S.D.=.62) ได้แก่ การประชุมจัดทำแผน ($\bar{X}=3.09$ S.D.=.26), การพัฒนาระบบข้อมูล ($\bar{X}=3.04$ S.D.=.31) และการขับเคลื่อน ($\bar{X}=3.03$ S.D.=.33) 2) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ได้แก่ ภาวะผู้นำ การมีส่วนร่วมของชุมชน และบทบาทท้องถิ่น มีค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์เท่ากับ .585 .025 และ -.045

คำสำคัญ: ปัจจัย, การมีส่วนร่วม, อุบัติเหตุทางถนน, การป้องกัน

*โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนองแขงใหญ่ อำเภอนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี

Corresponding Author: Songwut Punlomso E-mail: Kunin201@hotmail.com

Received 03/02/2023

Revised 01/03/2023

Accepted 27/03/2023

FACTORS INFLUENCING PARTICIPATION IN DEVELOPING A MODEL TO PREVENT ROAD ACCIDENTS IN KHOKKLANG SUBDISTRICT NONSAAT DISTRICT UDONTHANI PROVINCE

*Songwut Punlomsa**

ABSTRACT

This cross-sectional study aimed to study the level of participation, the factors influencing the participation in the development model to prevent road accidents in Khokklang Subdistrict, Nonsaat District, Udonthani Province. The sample consisted of 373 stratified samples, and 10 government officials purposively selected. The research tools were questionnaires and interview forms. The statistics used in the data analysis were frequency, percentage and multiple regression analysis.

The results showed that: 1) Public participation, The overall level is moderate. ($\bar{X}$ =3.05 S.D.=.62). The plan meeting ($\bar{X}$ =3.09 S.D.=.26), the information system development ($\bar{X}$ =3.04 S.D.=.31), and the road accident prevention drive ($\bar{X}$ =3.03 S.D.=.33) 2) Factors influencing the participation: Leadership, Community participation aspect and Local role has a predictive coefficient of .585, .025 and -.045

Keywords: Factors, Participation, Road accidents, Prevention

*Nongweangyai Subdistrict Health Promoting Hospital Nonsaat District Udonthani Province

ภูมิหลังและเหตุผล (Background and rationale)

อุบัติเหตุทางถนนเป็นปัญหาสำคัญของทั่วโลก¹ และประเทศไทย ส่วนใหญ่เกิดจากรถจักรยานยนต์ รถยนต์ โดยมีสาเหตุจากบุคคล ยานพาหนะ สภาพถนนและสิ่งแวดล้อม ซึ่งสร้างความสูญเสียด้านเศรษฐกิจ² และส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชน สอดคล้องกับสถิติข้อมูลผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนของประเทศไทย ในปี 2560 – 2564 จำนวน 21,607 ราย, 19,931 ราย, 19,904 ราย, 17,831 ราย และ 16,957 ราย อัตราการเสียชีวิตต่อแสนประชากร คือ 33.14, 30.47, 30.36, 27.20 และ 25.92 มีผู้บาดเจ็บเข้ารับรักษาในโรงพยาบาล จำนวน 239,891 ราย, 242,512 ราย, 254,536 ราย, 233,941 ราย และ 192,841 ราย ตามลำดับ โดยในช่วงเทศกาลปีใหม่ ปี 2564 สาเหตุการเกิดอุบัติเหตุทางถนน เกิดจากการขับขี่ยานพาหนะเร็ว ร้อยละ 45.91 เมาแล้วขับ ร้อยละ 25.76 ยานพาหนะที่เกิดเหตุได้แก่รถจักรยานยนต์ ร้อยละ 73.21 ส่วนใหญ่เกิดเหตุนบนถนนทางหลวง ร้อยละ 37.80 เขต อบต. ร้อยละ 35.67 วัยแรงงาน ร้อยละ 58.67 เกิดเหตุสูงสุด และเป็นคนในพื้นที่ ร้อยละ 59.18 มักเสียชีวิต ณ จุดเกิดเหตุ ร้อยละ 56.38 ถึงแม้ว่าจำนวนผู้ได้รับบาดเจ็บและผู้เสียชีวิตมีแนวโน้มลดลง³ แต่อุบัติเหตุทางถนนที่เกิดขึ้นในช่วงเทศกาลก็ยังเพิ่มขึ้นจากช่วงปกติเกือบ 2 เท่า และผู้ขับขี่

รถจักรยานยนต์บาดเจ็บเสียชีวิต พิการ มากที่สุด⁴

รัฐบาลไทยให้ความสำคัญ และมียุทธศาสตร์ที่จะป้องกันการเกิดอุบัติเหตุทางถนน โดยมีมาตรการและวิธีการแก้ไขปัญหามาจากทางภาครัฐแต่ส่วนใหญ่เพื่อให้ถือปฏิบัติ⁵ ยังขาดการอาศัยกลไกของประชาชนเพื่อป้องกันอุบัติเหตุทางถนน โดยสร้างเครือข่ายในชุมชน ทำให้ชุมชนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของ และเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและลดอุบัติเหตุ เสริมสร้างความร่วมมือ ก่อเกิดความตระหนัก รับรู้ และมีบทบาทสำคัญในการดำเนินงาน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ดูแลสิทธิประโยชน์ ของประชาชน เพื่อป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนน⁶ ซึ่งกระทรวงสาธารณสุขได้ประสานหน่วยงานองค์กรต่าง ๆ เพื่อดำเนินการ เพื่อคนไทยทุกคนมีสุขภาพแข็งแรงเพิ่มขึ้น สร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจให้ยั่งยืน มีเป้าหมายส่งเสริมและพัฒนาภาคีเครือข่ายภาคประชาชนให้เข้มแข็ง และมีส่วนร่วมในการประสานงานระหว่างกลุ่มภาคี เพื่อการเฝ้าระวังป้องกันอุบัติเหตุทางถนนในระดับชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ และมีมาตรการในชุมชนช่วยปรับเปลี่ยนพฤติกรรม การป้องกันและลดอุบัติเหตุ โดยมีโครงการส่งเสริมเชิงรุกในการป้องกัน และลดการเกิดอุบัติเหตุ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการดูแลเฝ้าระวังในชุมชนอย่างจริงจังและรอบด้าน⁷

จังหวัดอุดรธานีในปี 2560 – 2564 มีผู้เสียชีวิตจำนวน 479 ราย, 382 ราย, 344 ราย, 303 ราย และ 292 ราย อัตราการเสียชีวิตต่อแสนประชากร คือ 30.41, 24.20, 21.78, 19.18 และ 18.60 ตามลำดับ³ จากรายงานข้อมูลของอำเภอโนนสะอาด ในปี 2563 - 2565 พบว่ามีผู้บาดเจ็บ/เสียชีวิตจำนวน 474/6 ราย, 347/11 ราย และ 374/6 ราย ตามลำดับ โดยพื้นที่ตำบลโคกกกลาง มีผู้บาดเจ็บ/เสียชีวิต จำนวน 13/- ราย, 21/- ราย และ 37/2 ราย ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น จึงเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิตของผู้ใช้รถใช้ถนนในชุมชน ดังนั้นการมีส่วนร่วมของประชาชนจึงควรมีบทบาทอย่างยิ่งในการป้องกันและลดอุบัติเหตุ และมีแนวทางการปฏิบัติที่ยอมรับร่วมกัน มีการปลูกฝังความรู้ด้านการขับอย่างปลอดภัยเพื่อการป้องกันและลดอุบัติเหตุ เพื่อประโยชน์และชีวิตของประชาชนในชุมชน⁶

การศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อป้องกันอุบัติเหตุทางถนนในพื้นที่ตำบลโคกกกลาง อำเภอโนนสะอาด จังหวัดอุดรธานี จะทำให้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน สามารถนำข้อมูลไปเพื่อใช้พัฒนาเกี่ยวกับการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อป้องกันอุบัติเหตุทางถนนให้มากยิ่งขึ้น และเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนให้

เหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา (Objective)

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันอุบัติเหตุทางถนนในพื้นที่ตำบลโคกกกลาง อำเภอโนนสะอาด จังหวัดอุดรธานี
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันอุบัติเหตุทางถนนในพื้นที่ตำบลโคกกกลาง อำเภอโนนสะอาด จังหวัดอุดรธานี
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นในการพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อป้องกันอุบัติเหตุทางถนนในพื้นที่ตำบลโคกกกลาง อำเภอโนนสะอาด จังหวัดอุดรธานี

วิธีการศึกษา (Method)

รูปแบบการศึกษา (Study design)

การศึกษานี้ใช้รูปแบบการศึกษาภาคตัดขวาง (Cross-sectional study)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง (Population and sample)

ประชากร (Population) ได้แก่ ประชาชนทั้งชาย และหญิง ที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป และเจ้าหน้าที่หน่วยงานรัฐในพื้นที่ จำนวน 3,013 คน

เกณฑ์การคัดเลือกเข้า (Inclusion criteria)

1. ประชาชนอายุ 18 ปีขึ้นไป และอาศัยอยู่ในพื้นที่มากกว่า 6 เดือน
2. มีความสามารถในการอ่านออกเขียนได้ และให้ข้อมูลแบบสอบถามได้
3. มีความสมัครใจ และยินดีเข้าร่วมในการศึกษาวิจัยครั้งนี้
4. เจ้าหน้าที่หน่วยงานรัฐ ได้แก่ ผู้บริหารหน่วยงานรัฐ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สมาชิก อบต. ที่ปฏิบัติงานในพื้นที่

กลุ่มตัวอย่าง (Population and sample) ได้แก่ กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 373 คน และกลุ่มผู้ให้ข้อมูลจากเจ้าหน้าที่รัฐในการตอบแบบสัมภาษณ์จำนวน 10 คน

การคำนวณขนาดตัวอย่าง (Sample size) ใช้สูตรการประมาณค่าสัดส่วน กรณีทราบประชากร⁹ สูตร $n = \frac{NZ^2\alpha/2 p(1-p)}{e^2 (N-1) + Z^2\alpha/2 p(1-p)}$ โดยกำหนดให้ 1) ระดับความแม่นยำ $e = 0.05$ 2) ระดับความเชื่อมั่น $Z = 2.58$ ที่ระดับความเชื่อมั่น 99% และ 3) ระดับของความแปรปรวน ผู้วิจัยได้ทำการทดลองเก็บข้อมูลในพื้นที่ตำบลใกล้เคียง ในเขตอำเภอโนนสะอาด จังหวัดอุดรธานี พบว่าสัดส่วนของการมีส่วนร่วมในการป้องกันอุบัติเหตุทางถนน เป็นร้อยละ 20 ($p = 0.20$) แทนค่าในสูตรได้ $n = 373$ คน

การสุ่มตัวอย่าง (Sampling)

- 1) กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามใช้วิธีการสุ่มแบบ

แบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยแบ่งประชากรออกเป็น 8 กลุ่มตามจำนวนหมู่บ้าน หาสัดส่วนประชากรของแต่ละหมู่บ้านเทียบกับประชากรรวมทั้งหมด นำสัดส่วนที่ได้ของแต่ละหมู่บ้านมาคำนวณหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างเทียบกับจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด และเมื่อได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างของแต่ละบ้านแล้วทำการจับฉลากรายชื่อจนครบตามจำนวน และ 2) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลแบบสัมภาษณ์ คัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือในการศึกษา

1. แบบสอบถาม (Questionnaire) ประกอบด้วย 4 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ประกอบด้วย 1) ด้านการขับเคลื่อนการป้องกันอุบัติเหตุทางถนนในชุมชน 10 ข้อ 2) ด้านการพัฒนาระบบข้อมูลอุบัติเหตุในพื้นที่ 10 ข้อ และ 3) ด้านการประชุมจัดทำแผนการป้องกันอุบัติเหตุทางถนน 10 ข้อ รวม 30 ข้อ

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ประกอบด้วย 1) ด้านภาวะผู้นำ 6 ข้อ 2) ด้านการรับรู้บทบาท 6 ข้อ 3) ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน 6 ข้อ 4) ด้านบทบาทของภาคีเครือข่าย 6 ข้อ 5) ด้านบทบาทท้องถิ่น 6 ข้อ รวม 30 ข้อ

โดยตอนที่ 2 - 3 เป็นแบบประเมินค่า (Rating Scale) มีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ ดังนี้ ตอบ 1 - 5 หมายถึง น้อยที่สุด, น้อย, ปานกลาง, มาก และมากที่สุด มีค่าคะแนนเท่ากับ 1 - 5 ตามลำดับ

เกณฑ์การแปลผล แบ่งช่วงคะแนนเป็น 5 ช่วง ดังนี้ คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.80, 1.81- 2.60, 2.61- 3.40, 3.41- 4.20 และ 4.21 - 5.00 ตามลำดับ¹⁰

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นคำถามประเภทสัมภาษณ์เชิงลึกในภาคสนาม

2. แบบสัมภาษณ์ (Interview) ประเด็นการสัมภาษณ์ ได้แก่ การขับเคลื่อนการป้องกันอุบัติเหตุทางถนนในชุมชน, การพัฒนาระบบข้อมูลอุบัติเหตุในพื้นที่, การประชุมจัดทำแผนการป้องกันอุบัติเหตุทางถนน

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ นำเครื่องมือเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) นำเครื่องมือที่ได้ไปทดลองใช้กับประชาชนในเขตตำบลบึงแก้ว อำเภอโนนสะอาด จังหวัดอุดรธานี จำนวน 40 คน แล้วนำมาหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) มีค่าระดับความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.853¹¹

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูลแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์

1. จัดทำหนังสือประสานต่อ ผู้นำชุมชน หน่วยงาน เพื่อขอความร่วมมือในการศึกษา

2. ประชุมผู้ช่วยวิจัย เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ แนวทาง และขั้นตอนการทำวิจัย

3. ดำเนินการเก็บข้อมูลแบบสอบถาม โดยผู้ช่วยวิจัย และเก็บข้อมูลแบบสัมภาษณ์ โดยผู้วิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล (Data analysis)

นำข้อมูลไปวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป และระดับการมีส่วนร่วม โดยใช้สถิติการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วม ใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ โดยใช้วิธีการคัดเลือกตัวแปรแบบเป็นลำดับขั้น

3. การวิเคราะห์ความคิดเห็นในการพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วม ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

ได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี เมื่อวันที่ 18 ตุลาคม 2565 รหัสโครงการ UDREC 0866

จำนวน 213 คน (57.10) เพศหญิง จำนวน 160 คน (42.90) ระดับการศึกษาส่วนใหญ่ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 207 คน (55.50) รองลงมา คือ ระดับปริญญาตรี จำนวน 105 คน (28.15) และประกอบอาชีพเกษตรกรรม จำนวน 232 คน (62.20) ข้าราชการ จำนวน 141 คน (37.80) ตามลำดับ (ตารางที่ 1)

ผลการศึกษา (Results)

1. ข้อมูลทั่วไป กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุ 31-40 ปี จำนวน 164 คน (43.97) อายุ 18-30 ปี จำนวน 119 คน (31.90) เพศชาย

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปกลุ่มตัวอย่าง (n=373)

ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม		จำนวน	ร้อยละ
อายุ	อายุตั้งแต่ 18-30 ปี	119	31.90
	31-40 ปี	164	43.97
	41-50 ปี	44	11.80
	51 ปี ขึ้นไป	46	12.33
	รวม	373	100.00
เพศ	ชาย	213	57.10
	หญิง	160	42.90
	รวม	373	100.00
ระดับการศึกษา	ต่ำกว่าปริญญาตรี	207	55.50
	ปริญญาตรี	105	28.15
	สูงกว่าปริญญาตรี	61	16.35
	รวม	373	100.00
อาชีพ	เกษตรกรรม	232	62.20
	ข้าราชการ	141	37.80
	รวม	373	100

2. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยรวมทุกด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง

($\bar{X}$ =3.05 S.D.=.62) เรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการประชุมจัดทำแผนการป้องกัน

อุบัติเหตุทางถนน ($\bar{X}=3.09$ S.D.=.26) ด้าน
การพัฒนากระบวนการข้อมูลอุบัติเหตุในพื้นที่
($\bar{X}=3.04$ S.D.=.31) และด้านการขับเคลื่อน

การป้องกันอุบัติเหตุทางถนนในชุมชน
($\bar{X}=3.03$ S.D.=.33) ตามลำดับ (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน (n=373)

ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านการขับเคลื่อนการป้องกันอุบัติเหตุทางถนนในชุมชน	3.03	.33	ปานกลาง
การพัฒนากระบวนการข้อมูลอุบัติเหตุในพื้นที่	3.04	.31	ปานกลาง
ด้านการประจักษ์จัดทำแผนการป้องกันอุบัติเหตุทางถนน	3.09	.26	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม	3.05	.62	ปานกลาง

3. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วม
ของประชาชน โดยรวมทุกด้าน อย่างมี
นัยสำคัญ ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำ X_1 ด้านการมี
ส่วนร่วมของชุมชน X_3 ด้านบทบาทท้องถิ่น X_5

ตัวแปรอิสระทั้ง 3 ตัวมีค่าสัมประสิทธิ์ของตัว
พยากรณ์ในคะแนนดิบ (b) เท่ากับ .585 .025
และ -.045 ตามลำดับ (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 ลำดับตัวแปรพยากรณ์ของการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณตามลำดับความสำคัญเกี่ยวกับ
ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมโดยรวมทุกด้าน (n=373)

ลำดับตัวแปรที่ คัดเลือก	B	S.E.	Beta	t	P-value	Collinearity Statistics	
						Tolerance	VIF
ค่าคงที่	.152	.003		50.427	.000*	.146	.158
ภาวะผู้นำ X_1	.585	.002	.699	259.170	.000*	.581	.590
การรับรู้บทบาท X_2	.977	.003	1.374	291.257	.230	.971	.984
การมีส่วนร่วมของ ชุมชน X_3	.025	.001	.047	24.504	.000*	.023	.027
บทบาทของภาคี เครือข่าย X_4	-.130	.002	-.188	-75.473	.803	-.134	-.127
บทบาทท้องถิ่น X_5	-.045	.002	-.027	-24.992	.000*	-.049	-.042

$$SE_{est} = \pm 0.0141$$

$$R = .994; R^2 = .983; \text{Adj. } R^2 = .983; F = 6235.289; p\text{-value} = 0.01$$

* หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ความคิดเห็นต่อการพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อป้องกันอุบัติเหตุทางถนน จากการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ได้แก่ การจัดตั้งศูนย์ประสานงานแก้ไขปัญหาอุบัติเหตุทางถนน, การเพิ่มช่องทางการติดต่อประสานงานที่รวดเร็ว, การส่งเสริมบทบาทและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการขับเคลื่อนร่วมกับหน่วยงานรัฐ และผู้นำชุมชน ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลอุบัติเหตุ, การกำหนดแผนงานและมาตรการป้องกัน, การใช้ทรัพยากรร่วมกัน, การนำแผนไปปฏิบัติ, การแก้ไขจุดเสี่ยง, การจัดบริการการแพทย์ฉุกเฉิน และการติดตามประเมินผล

วิจารณ์ (Discussions)

ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ด้านการประชุมจัดทำแผนการป้องกันอุบัติเหตุทางถนน, ด้านการพัฒนาระบบข้อมูลอุบัติเหตุในพื้นที่ และด้านการขับเคลื่อนการป้องกันอุบัติเหตุทางถนนในชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับการศึกษารูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อลดอุบัติเหตุทางถนนในพื้นที่จุดเสี่ยง ตำบลบึงหวาย อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งผลการศึกษาพบว่า บทบาทหน้าที่ การดำเนินงาน การมีส่วนร่วม และพฤติกรรม อยู่ในระดับปานกลาง และเพิ่มขึ้นเมื่อมีการพัฒนา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.05$)¹²

โดยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนด้านบทบาทท้องถิ่น สอดคล้องกับการศึกษาการพัฒนารูปแบบการดำเนินงานป้องกันการบาดเจ็บจากอุบัติเหตุทางถนนในระดับอำเภอ กรณีศึกษาอำเภอทุ่งช้าง จังหวัดน่าน¹³ สอดคล้องกับการศึกษาสรุปบทเรียนการพัฒนาโครงการทำงานของศูนย์ปฏิบัติการความปลอดภัยทางถนน (ศปถ.) ระดับอำเภอ กรณีศึกษาอบต. เป็นสุข อำเภอจอมพระ จังหวัดสุรินทร์¹⁴ พบว่าการทำงานแบบมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายทั้งในระดับอำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน การวางแผนปฏิบัติงานร่วมกัน และมีมาตรการป้องกันแก้ไขปัญหาอุบัติเหตุส่งผลให้ผลการดำเนินงานป้องกันการบาดเจ็บจากอุบัติเหตุทางถนนสูงขึ้น และความต่อเนื่องในการดำเนินงานโดยมีผู้นำถือเป็นตัวช่วยเสริมแรงให้คณะทำงานเกิดความร่วมมือการบูรณาการงานร่วมกันจากหน่วยงานทุกระดับจนเป็นวัฒนธรรมองค์กรป้องกันอุบัติเหตุทางถนน¹⁵

ส่วนความคิดเห็นในการพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อป้องกันอุบัติเหตุทางถนนนั้น ได้แก่ การพัฒนาโดยการจัดตั้งศูนย์ประสานงานแก้ไขปัญหาอุบัติเหตุทางถนน, การเพิ่มช่องทางการติดต่อประสานงานที่รวดเร็ว, การส่งเสริมบทบาทและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการขับเคลื่อนร่วมกับหน่วยงานรัฐ และผู้นำ

ชุมชน ด้วยการจัดทำนโยบาย แผนงาน โครงการ การวิเคราะห์ข้อมูล การนำแผนไปสู่ การปฏิบัติ หน่วยงานภาครัฐให้การสนับสนุนงบประมาณในการแก้ไขปัญหาจุดเสี่ยงจุดอันตราย¹⁶ เช่น การซ่อมแซมถนนที่ชำรุด ซ่อมแซมป้ายจราจร¹⁷ การจัดบริการ การแพทย์ฉุกเฉิน การเพิ่มและบังคับใช้ มาตรการตามข้อเสนอแนะของชุมชน การอบรมให้ความรู้ การจัดทำฐานข้อมูลอุบัติเหตุ การติดตาม และการสะท้อนผลการ ปฏิบัติงาน เพื่อคืนข้อมูลในเวทีการประชุม ร่วมกันของทุกภาคีเครือข่าย ซึ่งสอดคล้องกับ การศึกษาการจัดการจุดเสี่ยงการเกิด อุบัติเหตุทางถนนชุมชนเขตเมือง กรณีศึกษา ชุมชนโคราชศฤงคารณ์ทอง ตำบลในเมือง อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา และการศึกษาการพัฒนาความปลอดภัยทาง ถนนโดยใช้กลไกคณะกรรมการพัฒนา คุณภาพชีวิตระดับอำเภอ (พชอ.) ขับเคลื่อน การมีส่วนร่วมของชุมชนและภาคีเครือข่าย 6 อำเภอนำร่อง จังหวัดน่าน โดยชุมชนควรมี อิสระในการคิด หรือเรียกว่ามีการวางแผน ร่วมกัน จากการวางเป้าหมายร่วมกันเพื่อ ร่วมกันแก้ไขปัญหา ปฏิบัติตามแนวทางที่ ร่วมกันคิดไปในแนวทางเดียวกัน ซึ่งหลัง จาก การปฏิบัติแล้วมีการนำผลงานหรือปัญหาที่ เกิดขึ้นมาปรึกษา และแก้ไขปัญหาร่วมกัน เพื่อให้ได้แนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุดสำหรับ ชุมชน¹⁸⁻²⁰

ข้อยุติ (Conclusions)

การศึกษาในครั้งนี้แสดงให้เห็นถึง ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ว่าอยู่ใน ระดับปานกลาง ซึ่งปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมี ส่วนร่วม ได้แก่ ภาวะผู้นำ การมีส่วนร่วมของ ชุมชน และบทบาทท้องถิ่น ที่จะส่งผลต่อการ พัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อป้องกันอุบัติเหตุทางถนนในพื้นที่ตำบล โคกกลาง อำเภอโนนสะอาด จังหวัดอุดรธานี

ข้อเสนอแนะ (Recommendations)

1. การพัฒนาการมีส่วนร่วมของ ประชาชน ผู้นำชุมชนหรือบุคลากรหน่วยงาน รัฐควรให้ความสำคัญในการประสานงานกับ ทุกฝ่าย เพื่อให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทร่วม กำหนดนโยบาย ทิศทาง และร่วมขับเคลื่อน การดำเนินงานอย่างชัดเจน โดยมีหน่วยงาน รัฐคอยให้การสนับสนุน
2. ในการป้องกัน และลดอุบัติเหตุทาง ถนนในชุมชนนั้น การขับเคลื่อน การ ดำเนินงาน ควรมีการพัฒนากระบวนการที่ ชัดเจน ครบถ้วน เป็นปัจจุบัน และมีการ สื่อสารระหว่างภาคีเครือข่าย เพื่อใช้ในการ ประชุมจัดทำแผนการป้องกันอุบัติเหตุทาง ถนนในชุมชน
3. ควรศึกษาเพิ่มเติมจากที่ได้มีการ ดำเนินการแก้ไขตามข้อเสนอแนะ เพื่อนำมา วิเคราะห์หารูปแบบ ปัจจัย แนวทาง และ มาตรการเพื่อประยุกต์ใช้ให้มีประสิทธิผล และครอบคลุมต่อไป

สถานะองค์ความรู้ (Body of knowledge)

การมีส่วนร่วมของประชาชนส่งผลให้เกิดความยั่งยืนในมาตรการต่าง ๆ การศึกษานี้พบว่าปัจจัยด้านภาวะผู้นำ การมีส่วนร่วมของชุมชน และบทบาทท้องถิ่น มีอิทธิพลใน

การพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชน ที่จะทำได้แนวทางการปฏิบัติงาน หรือวิธีการแก้ไขปัญหา เพื่อป้องกัน และลดอุบัติเหตุทางถนน

เอกสารอ้างอิง (References)

1. Mohanty M, Gupta A. Factors affecting road crash modeling. **Journal of Transport Literature** 2015; 9(2): 15-19.
2. Retallack AE, Ostendorf B. Current understanding of the effects of congestion on traffic accidents. **International journal of environmental research and public health** 2019; 16(18): 1-13
3. Department of Disaster Prevention and Mitigation, Road Safety Thailand. **Public report 2021**. Bangkok: Kaewchaochom Media and Publishing Center; 2021. [in Thai].
4. World Health Organization. **Global status report on road safety 2015**. Geneva: World Health Organization; 2015.
5. Ministry of Public Health, Bureau of Epidemiology, the Office of Disease Prevention and Control 1-13. **Manual of injury investigation**. Nonthaburi: Agricultural Cooperative Federation of Thailand Limited Branch 4; 2014. [in Thai].
6. Techapam C. **Effects of the empowerment program of Village Health Volunteer (VHV) in community health education operations**. in Pa Phai Subdistrict Municipality, San Sai District, Chiang Mai Province [Master Thesis in Public Health]. Chiang Mai: Chiang Mai University; 2018. [in Thai].
7. Department of Health Service Support. **Handbook of new Village Health Volunteer (VHV)**. 4th ed. Bangkok: Agricultural Cooperative Assembly of Thailand; 2011. [in Thai].
8. Department of Health Service Support, Primary Health Care Division. **Standard training course**. Agricultural Cooperative of Thailand; 2011. [in Thai].
9. Chaimael P. **Sample size determination for descriptive**

- research in public health. **Thaksin University Journal** 2013; 2(16):9-18. [in Thai].
10. Ketsing W. Mean values and interpretation. **Educational research news** 1995; 18(3): 8-11. [in Thai].
11. Tirakanan S. **The creation of measuring Instruments in social science research: A guide to practice.** Bangkok: Chulalongkorn University Printing House; 2007. [in Thai].
12. Kraikon N. Public participation model to reduce road accidents in risk areas, Bung Wai subdistrict, Warin Chamrap district. Ubon Ratchathani province. **Journal of Community Public Health** 2019; 5(2): 42-52. [in Thai].
13. Aroonumas A. Development of road accident Injury prevention operational model at district level. A case study of Thung Chang district, Nan province. **Lanna Public Health Journal** 2020; 16(1): 82-93. [in Thai].
14. Ministry of Public Health, Division of Non-Communicable Diseases. **Road accident prevention operational guidelines at area level.** Nonthaburi: Division of Non-Communicable Diseases; 2017. [in Thai].
15. Lund J, Aarø LE. Accident prevention. Presentation of a model placing emphasis on human, structural and cultural factors. **Safety science** 2004; 42(4): 271-324.
16. Valent F, Schiava F, Savonitto C, Gallo T, Brusaferrò S, Barbone F. Risk factors for fatal road traffic accidents in Udine, Italy. **Accident Analysis & Prevention** 2002; 34(1): 71-84.
17. Rahman S. Development of an accident prediction model for intersections of Dhaka City, Bangladesh. **International Journal of Computer Applications** (0975 – 888). 2012; 47(16): 10-16.
18. Polsripradit P, Phophim M. A study of road accident risk management studies in urban communities. A case study of the Korat Mansion Thong community, Nai Mueang subdistrict, Mueang Nakhon Ratchasima district Nakhon Ratchasima province. **Journal of Health Research and Development** 2018;4(1):66-76. [in Thai].
19. Kokphol O. **Public participation handbook for local administrators.** Bangkok: Sa Charoen Printing; 2009. [in Thai].

20. Sitthiwang C, Sunthorn N, Kanchai K, Mahawan C, Utoomporn N, Chaivud K, Technan K. Road safety development by using the mechanism of the District Health Board (DHB) to drive community participation and network partners in 6 pilot districts, Nan province. Nonthaburi: Research Institute Public health system; 2021. [in Thai].